

ΘΡΑΚΗ = κόρη Ωκεανού και Παρθενόπης, αδελφή της Ευρώπης

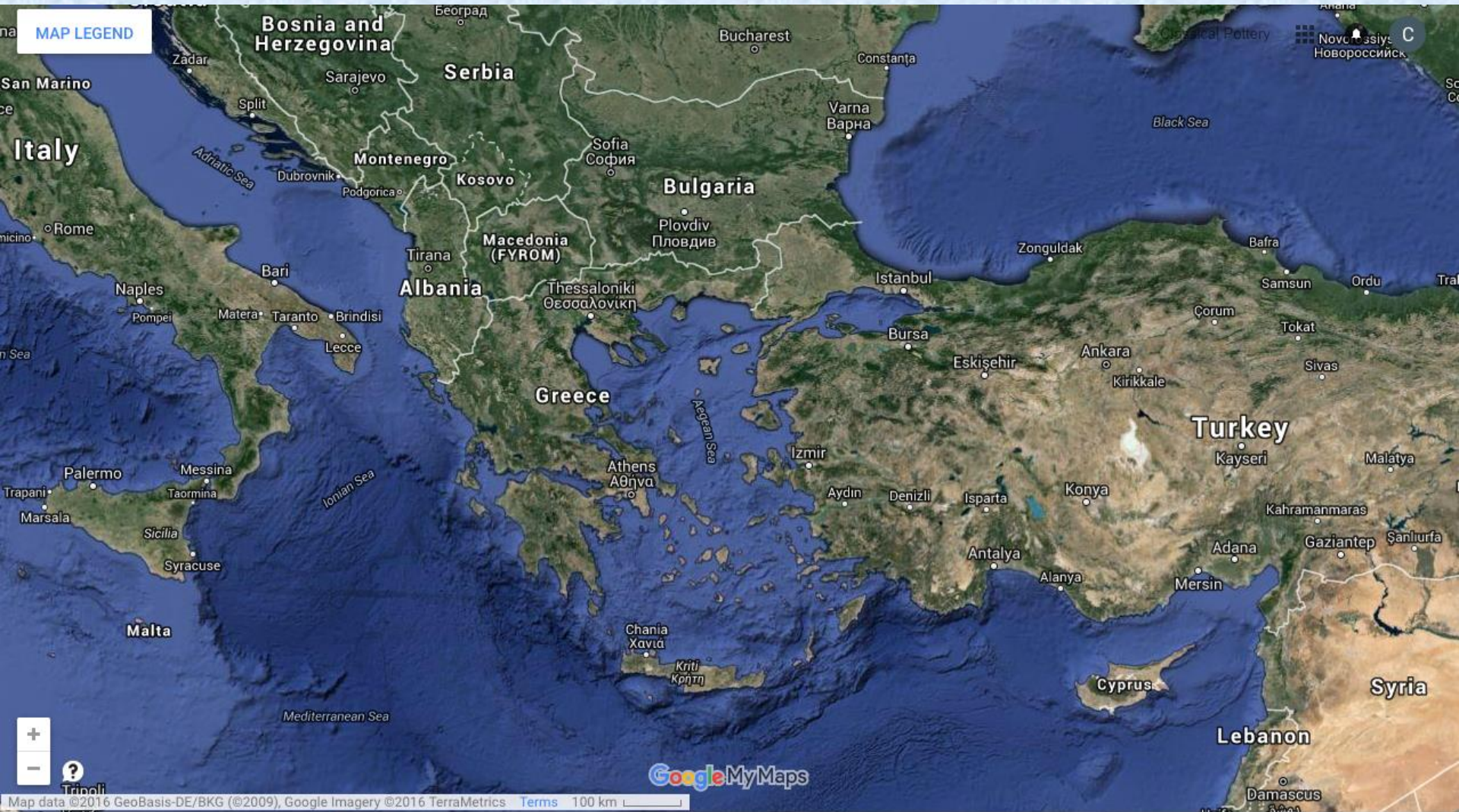
Θράκη + Κρόνος = Δόλογκος, γενάρχης του λαού της Χερσοννήσου (δηλ. περιοχή Δαρδανελίων)

Θράκη ως περιοχή = από τον ομώνυμα βασιλιά, Θραξ, που πέθανε εκεί, Στεφ. Βυζ. 316.9

*Θράκη, [ἀπὸ Θρακὸς βασιλέως τοῦ πάλαι ἐν αὐτοῖς
ω τελευτήσαντος, ἢ] ἀπὸ Θράκης κόρης Τιτανίδος, ἀφ' ἧς καὶ
Κρόνου Δόλογκος. ἔστι δὲ ἡ Θράκη χώρα, ἣ Πέρεκη ἐκαλεῖτο
καὶ Ἄρεια. τὸ ἔθνηκόν Θραῖξ καὶ Θραῖσσα. καὶ Θραῖτα ἄπτικῶς,
καὶ ἡ ἀπὸ Θράκης δούλη καὶ εἶδος ἰχθύος καὶ ὄρνέου. τὸ
θηλυκὸν Θρακία ἀπὸ τοῦ Θρακίος καὶ Θρακίον. τὸ δὲ Θραῖ-
ω κίος λέγεται καὶ διὰ μακροῦ τοῦ ἰ „ἀνέρα δὲ Τροίῃ Θρακίον
οὔτι φορήσει". τὸ ἔθνηκόν φασὶ καὶ Θραίκες, καὶ θηλυκῶς
Θραίσσα. καὶ θρακιστὶ τὸ ἐπίρρημα, ὡς ἀπὸ τοῦ θρακίζω.*

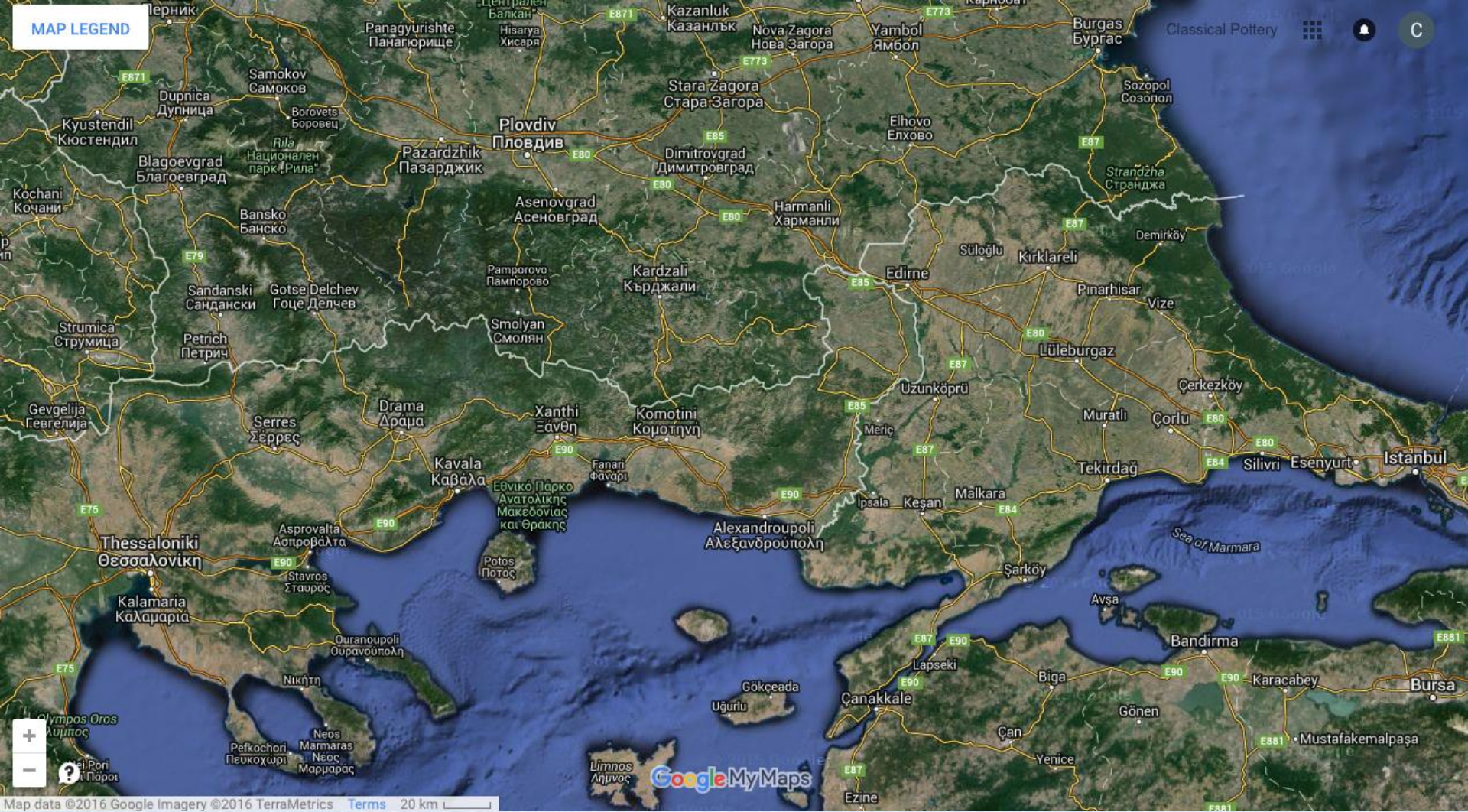
ΘΡΑΚΗ = ο προς Βορρά γείτονας των Ελλήνων

Σύνδεσμος Ευρώπης – Ασίας, Βαλκανίων – Αιγαίου

MAP LEGEND

Φυσικός πλούτος:

περιλαμβάνει **σίδηρο, χαλκό, ασήμι και χρυσό**. Τα μεταλλεία χρυσού και αργύρου του **Παγγαίου** για παράδειγμα, ήταν ιδιαίτερα ονομαστά, ενώ ο **ποταμός Εχέδωρος** ήταν γνωστός για την χρυσοφόρο άμμο του. Μεταλλεία χρυσού όμως, υπήρχαν και σε άλλα σημεία της Θράκης, όπως στη Θάσο για παράδειγμα, αλλά και στην περαία της (δηλ. η περιοχή στην ξηρά απέναντί της), τα οποία ήταν σε χρήση και στην εποχή του Ηροδότου (6.46)

Η **κοιλιάδα του Στρυμόνα** ήταν από τις πιο εύφορες στο Β. Αιγαίο, ενώ ταυτόχρονα ήταν κατάφυτη από δέντρα που η **ξυλεία** τους προσφερόταν για εμπορική εκμετάλλευση. Οι δασικές εκτάσεις, που εκτείνονταν ουσιαστικά σε όλη την περιοχή της Θράκης (υπήρχαν για παράδειγμα και στον Νέστο και στον Έβρο), αποτελούσαν σημαντική πηγή πλούτου.

η Θράκη επίσης, ήταν **πλούσια σε νερά**, καθώς ποταμοί τη διέσχιζαν προς κάθε κατεύθυνση. Οι περισσότεροι από τους ποταμούς αυτούς ήταν **πλωτοί** και κοντά τους ή κατά μήκος τους, αναπτύσσονταν συχνά οικισμοί.

γεωφυσική διαμόρφωση - φυσικά σύνορα. Το Παγγαίο, τα βουνά στον Νέστο και τη Ροδόπη για παράδειγμα, αποτελούσαν **φυσικές οχυρώσεις** του χώρου.

ακτογραμμή = πλεονεκτήματα για την **ίδρυση εμπορικών σταθμών και πόλεων**, έχοντας και **φυσικά λιμάνια** σε διάφορα σημεία της

- - -

Επαφές στην εποχή Χαλκού → θαλάσσιο εμπόριο και τουλάχιστον γνώση των λαών μεταξύ τους (φοίνικες, μυκηναίοι, ίωνες, βόρεια ελληνικά φύλα και θρακικά φύλα κ.ά.)

ΤΕΚΜΗΡΙΑ: ανασκαφικά ευρήματα → κεραμική, πήλινα ειδώλια, μεταλλικά αντικείμενα, όπλα.

Τι μας δείχνουν;;;;

ΘΡΑΚΗ 448 ΠΧ

- ★ Υπο Αθηναϊκή εξάρτηση
- ◊ Αρχαίες Θρακικές Πόλεις (Σπονδαιότερες)
- ✚ Αποικίες Ελλήνων

Έρευνα - Σχεδίαση: Γιορκέζης Τάσος

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΘΕΣΗ → προσελκύει αποίκους από νωρίς

ΟΡΙΑ: αλλάζουν συχνά, άλλοτε φτάνουν μέχρι την Πιερία, κι άλλοτε στον Στρυμόνα/Νέστος με τον Φίλιππο Β΄ στα Δυτικά – ανατολικά μέχρι την προποντίδα και τον Ευξεινο πόντο

Βόρειο όριο ο Δούναβης (Ιστρος) – νότιο το Αιγαίο

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

[5.3.1] Λοιπόν, των Θρακών το έθνος είναι το πιο μεγάλο στον κόσμο, ύστερα βέβαια από τους Ινδούς. Κι αν ήταν ενωμένοι κάτω από έναν αρχηγό ή είχαν ομοφροσύνη, θα ήταν ακαταμάχητο κι απ' όλα τα έθνη, κατά τη γνώμη μου, ασύγκριτα ισχυρότερο. Όμως κάτι τέτοιο δεν υπάρχει δυνατότητα ούτε τρόπος να γίνει ποτέ· κι αυτό είναι που τους κάνει αδύναμους. [5.3.2] Και καθώς ζουν η κάθε φυλή χωριστά, έχουν πολλά ονόματα, κρατούν όμως όλοι τους σ' όλα τις ίδιες σχεδόν συνήθειες, εκτός από τους Γέτες και τους Τραυσούς κι εκείνους που κατοικούν πιο πάνω από τους Κρηστωναίους.

→ Πολλά θρακικά φύλα, με ξεχωριστή διοίκηση, ονομασία

ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ ΘΡΑΚΕΣ ΔΕΝ ΑΦΗΣΑΝ ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΗΓΕΣ – τι σημαίνει αυτό για τους μελετητές σήμερα;

Περισσότερα στοιχεία για τους Όδρυσες και τις επαφές τους με τους Αθηναίους στον 5^ο αι. πΧ

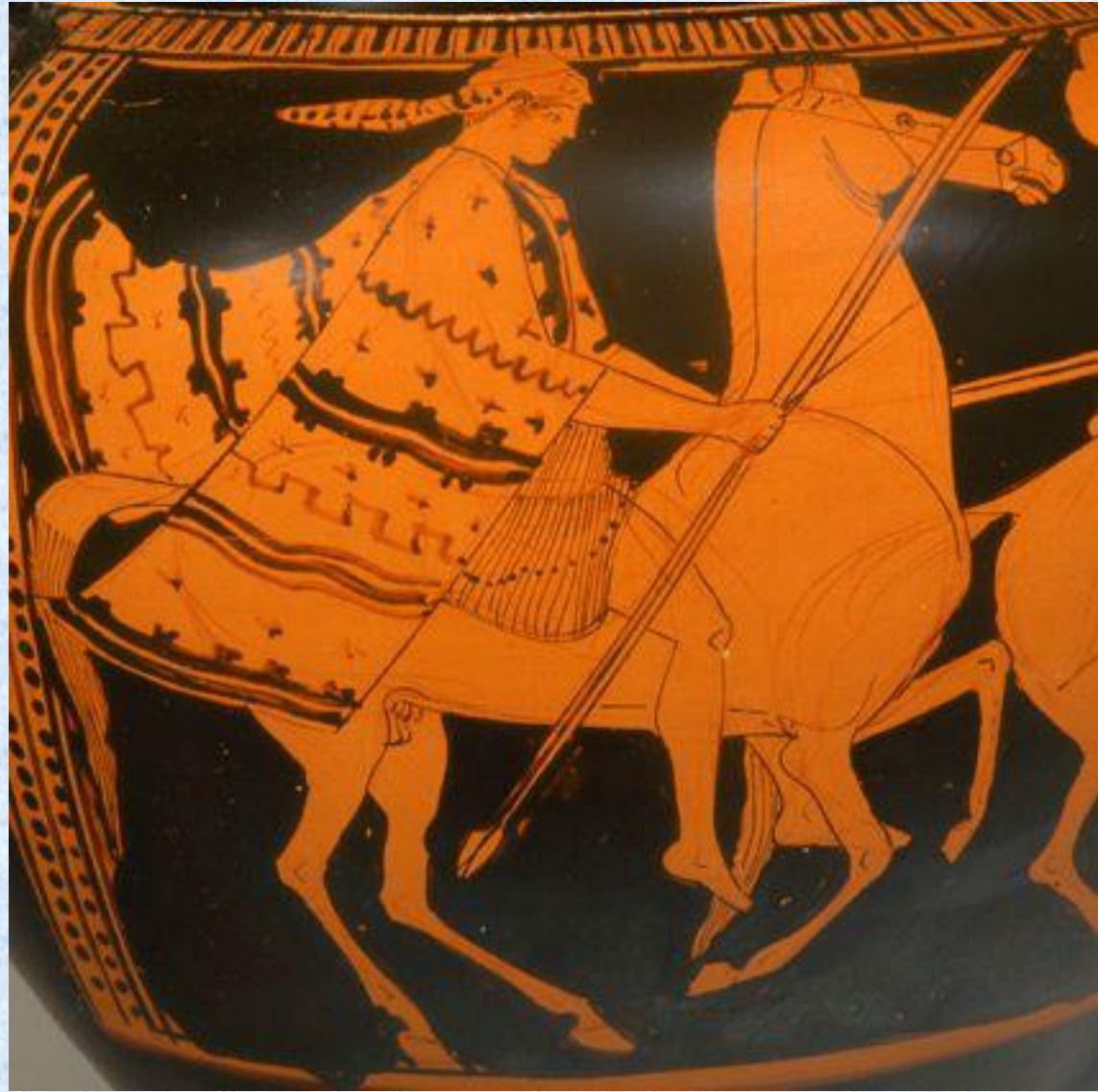
Στράβων = 22 Θρακικά φύλα, Στεφ. Βυζ. = 43 (ΠΡΟΣΟΧΗ ΠΟΤΕ ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ...)

Πιο αντιπροσωπευτικές πηγές: Όμηρος, Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Στράβων

Γνωστά Θρακικά φύλα: Αγριάνες, Βήσσοι, Βισάλτες, Βιστονες, Γέτες, Ηδωνοί, Κίκονες, Τριβαλλοί κ.ά.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ για τους Θράκες: Ήταν εξαιρετικοί **πολεμιστές** και μάλιστα φημισμένοι γι' αυτό, γνώριζαν τη **μεταλλουργία** και ασχολούνταν με το **κυνήγι**, τη **γεωργία** και την **κτηνοτροφία**. Ταυτόχρονα, είναι γνωστό ότι πουλούσαν τα **παιδιά τους ως δούλους** και ότι οι Θράσες **τροφοί** ήταν φημισμένες στην αρχαιότητα. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι Θράκες έτρεφαν μεγάλη αγάπη για τη **μουσική**.

Φημισμένα όπλα και άλογα, βλ. *Ιλιάδα* και άλογα Ρήσου

ΑΙΧΜΗ ΟΥΡΥΣΣΕΩΝ
(ΟΔΡΥΣΣΕΣ - ΠΑΙΟΝΕΣ - ΚΙΚΟΝΕΣ - ΒΙΣΤΟΝΕΣ - ΔΑΡΔΑΝΟΙ) κίττα
Σχεδιασμός : Τσερκέζης Τάσος

Στράβων = 22 Θρακικά φύλα,
Στεφ. Βυζ. = 43
Γνωστά Θρακικά φύλα:
Αγριάνες, Βήσσοι,
Βισάλτες, Βιστονες,
Γέτες, Ηδωνοί, Κίκονες,
Όδρυσες, Τριβαλλοί κ.ά.

Σ Κ Υ Θ Ι Α

ΗΡΟΔΟΤΟΣ

[5.6.1] Τώρα, οι υπόλοιποι Θράκες κρατούν τα εξής συνήθεια: πουλάν τα παιδιά τους σε ξένες χώρες. Δε νοιάζονται για την παρθενιά των κοριτσιών τους και τ' αφήνουν να σμίγουν μ' όποιον άντρα θέλουν οι ίδιες. Όμως τις γυναίκες τους τις έχουν πολύ περιορισμένες, κι αγοράζουν με πολλά χρήματα τις γυναίκες από τους γονείς τους.

[5.6.2] **Να 'χεις στο σώμα στάμπες με βελονισμό, αυτό είναι αρχοντιά· δεν έχεις; είσαι παρακατιανός. Το πιο όμορφο στη ζωή, να κάθεται· το πιο πρόστυχο, να δουλεύεις τη γη. Το πιο όμορφο στη ζωή, ν' αποζείς απ' τον πόλεμο και το πλιάτσικο.** Αυτά είναι τα συνήθειά τους που κάνουν τη μεγαλύτερη εντύπωση.

[5.7.1] Από θεούς λατρεύουν μονάχα αυτούς, **τον Άρη και τον Διόνυσο και την Άρτεμη**· αυτούς λατρεύει όλος ο κόσμος, οι **βασιλιάδες όμως λατρεύουν και τον Ερμή**, και μάλιστα περισσότερο απ' ό,τι τους άλλους θεούς, και μόνο στ' όνομά του παίρνουν όρκο· λένε επίσης ότι από τον Ερμή έχουν την καταγωγή τους. [*δεν υπάρχουν αναφορές για τον ήρωα-ιππέα*]

[5.8.1] Για το αρχοντολόι τους κρατούν αυτά τα **νεκρικά έθιμα**: εκθέτουν το νεκρό τρεις μέρες, κι ύστερα κάνουν θυσία σφάζοντας κάθε λογής ζώα και τρων και πίνουν, αφού προηγουμένως τον κλάψουν· έπειτα τον θάβουν παραχώνοντάς τον στη γη, είτε καίοντας το σώμα του ή κάνοντάς το κάτι άλλο, σωρεύουν πάνω του χώμα κι οργανώνουν κάθε λογής αγώνες, όπου τα μεγαλύτερα βραβεία που αθλοθετούνται είναι —όπως τους αξίζει— για τους μονομάχους. Μ' αυτό λοιπόν τον τρόπο θάβουν οι Θράκες τους νεκρούς τους.

Νόμισμα Αίνου, β' μισό 5^{ου} αι πΧ και 4^{ου} αι πΧ – Ερμής / Τράγος και κηρήκειον

Από χρυσό ρυτό 4^{ου} αι πΧ

gettyimages®
DEA / A. DAGLI ORTI

Θρακική Μητέρα Θεά και
ιερή «αιμομειξία»

Τελετή καθιέρωσης του
νέου ηγεμόνα (Ιερέας –
βασιλιάς, ο οποίος ενώνει
τους δύο κόσμους)

ΙΕΡΟΣ ΓΑΜΟΣ

Μεταλλικό πλακίδιο,
ύστερος 4^{ος} – 3^{ος} αι πΧ

Σαβάζιος και ιερό φίδι/α - «**Ιππέας**» - Πρβλ. Διονυσο Ζαγρέα, ορφικά μυστήρια

Δημοσθένης, *Υπέρ Κτησιφώντος* 259- 260 –
«αποδεικνύοντας τις βρώμικες πτυχές της ζωής του Αισχίνη...»

Δημ. Υπέρ Κτησ. 259-260

όταν πάλι έγινες άντρας, διάβαζες τις φυλλάδες, όταν η μητέρα σου έκανε τις **μυήσεις**, και συνέπραττες και σε όλες τις άλλες αγυρτείες, τη νύχτα φορούσες **στους μούμενους τη νεβρίδα**, τους έβαζες **να κρασοπίνουν από τον κρατήρα**, διεκπεραίωνες τον **καθαρμό τους αλείφοντάς τους με πηλό και με πίτουρα**, και αφού τους σήκωνες όρθιους μετά τον καθαρμό, **τους έλεγες να φωνάζουν «ξέφυγα από το κακό, βρήκα το καλύτερο»** και καμάρωνες που κανείς έως τότε δεν είχε αλαλάξει τόσο δυνατά (κάτι που το πιστεύω βέβαια και εγώ· γιατί μη φανταστείτε ότι φωνάζει τόσο δυνατά, και δεν αλαλάζει διαπεραστικότητα):

τις ημέρες πάλι οδηγούσες μέσα από τους δρόμους τους ωραίους **θιάσους**, τους **στεφανωμένους με το μάραθο και τη λεύκη**, κρατούσες **σφιχτά τα φίδια με τα φουσκωμένα μάγουλα**, τα ανάδευες πάνω από το κεφάλι σου, **εκραύγαζες «εὐοῖ σαβοῖ»**, **χόρευες από πάνω το «Υῆς Ἄττης, Ἄττης Ὑῆς»**, ενώ οι γριούλες σε αποκαλούσαν κορυφαίο και αρχηγό και κιστοφόρο και λικνοφόρο και τα παρόμοια και ως αμοιβή γι' αυτά έπαιρνες πίτες, κουλούρια και παστέλια -γι' αυτά ποιος δεν θα εμακάριζε αλήθεια τον εαυτό του και την τύχη του;

Σάλμοξης, Ηλιος (Σοφοκλής), Κοττυτώ (Αισχύλος, Αριστοφάνης), Βενδίς και φυσικά Ορφείας-λατρείες Θρακών

[Ηρ. 4.94.1] Λέγοντας πως είναι αθάνατοι [οι Γέτες], νά τί εννοούν· πιστεύουν ότι δεν πεθαίνουν και ότι καθένας τους που χάνεται **πηγαίνει και συναντά τον θεό τον Σάλμοξη**· κι άλλοι τους τον ίδιο αυτό θεό τον λένε Γεβελείζη.

[4.94.2] Και κάθε πέντε χρόνια έναν τους, που του έπεσε ο κλήρος, τον στέλνουν **μαντατοφόρο** στον Σάλμοξη, με παραγγελίες για ό,τι κάθε φορά έχουν ανάγκη. Νά πώς τον στέλνουν· ορισμένοι απ' αυτούς μπαίνουν στη γραμμή κρατώντας τρία ακόντια, κι άλλοι πιάνουν απ' τα χέρια κι απ' τα πόδια αυτόν που στέλνουν να συναντήσει τον Σάλμοξη, κι αφού τον ανεβοκατεβάσουν στον αέρα, τον ρίχνουν πάνω στις αιχμές των ακοντίων.

[4.94.3] Κι αν ετούτος σφηνωθεί στις αιχμές και πεθάνει, πιστεύουν ότι εξιλέωσαν τον θεό· αν όμως δεν πεθάνει, τα βάζουν με τον μαντατοφόρο, λέγοντας πως είναι κακός, κι αφού τον φορτώσουν με κατηγορίες, στέλνουν άλλον· ό,τι παραγγελίες έχουν του τις δίνουν όσο ακόμα είναι ζωντανός.

[4.94.4] Οι ίδιοι αυτοί Θράκες, όταν βροντά κι αστράφτει, ρίχνοντας βέλη ψηλά προς τον ουρανό φοβερίζουν το θεό, γιατί πιστεύουν πως δεν υπάρχει άλλος θεός εκτός απ' τον δικό τους.

[4.95.1] Από τους Έλληνες που είναι εγκατεστημένοι στον Ελλήσποντο και στον Πόντο **πληροφορήθηκα πως ετούτος ο Σάλμοξης ήταν άνθρωπος** κι έζησε στη Σάμο, σα δούλος, μάλιστα **δούλος του Πυθαγόρα**, του γιου του Μνησάρχου· [4.95.2] και πως εκεί κέρδισε την ελευθερία του, απόχτησε μεγάλη περιουσία κι αφού την απόχτησε έφυγε αποκεί και πήγε στη χώρα του· και **καθώς οι Θράκες ζούσαν στη μιζέρια και ήταν αβανάκηδες [αφελείς]**, ο Σάλμοξης τούτος που έμαθε πώς ζούσαν οι Ίωνες, και φερσίματα πολύ πιο σοφά απ' ό,τι θα περίμενες στη Θράκη —ο άνθρωπος είχε ζήσει ανάμεσα σε Έλληνες και κοντά στον Πυθαγόρα που στη σοφία δεν είχε τον όμοιό του—, **ίδρυσε μια λέσχη για άντρες,**

[4.95.3] όπου φιλοξενώντας τους πρώτους της πόλης και τραπεζώνοντάς τους τούς έκανε πρωτάκουστη διδασκαλία, δηλαδή πως ούτε ο ίδιος ούτε οι συμπότες του ούτε οι απόγονοί τους στον αιώνα, θα πεθάνουν, αλλά πως θα πάνε σ' έναν τέτοιο τόπο, όπου αιώνια θα περιδιαβάζουν απολαμβάνοντας απόλυτη ευτυχία.

[4.95.4] Και την ώρα που έκανε όσα καταγράψαμε κι έλεγε αυτά, **κατασκεύαζε και μια υπόγεια κατοικία**. Κι όταν αποτέλειωσε την κατοικία αυτή, χάθηκε από τα μάτια των Θρακών, κατέβηκε στο υπόγειο κι έζησε εκεί τρία χρόνια. [4.95.5] Κι οι άλλοι να τον αποζητούν και να τον κλαίνε σαν πεθαμένο· και τον τέταρτο χρόνο εμφανίστηκε στους Θράκες κι έτσι πείστηκαν στα λόγια του Σάλμοξη. Αυτά λένε πως έκανε.

[4.96.1] **Εγώ τα όσα λένε γι' αυτόν και για την υπόγεια κατοικία του ούτε τ' αμφισβητώ ούτε πάλι τους δίνω μεγάλη πίστη**, νομίζω όμως πως τούτος ο Σάλμοξης έζησε πολλά χρόνια πριν από τον Πυθαγόρα. [4.96.2] Τώρα, είτε έζησε κάποιος άνθρωπος Σάλμοξης είτε οι Γέτες τον έχουν θεό του τόπου τους, από μένα χαιρετίσματα. Αυτοί λοιπόν, που πιστεύουν σε τέτοια πράγματα, υποδουλώθηκαν από τους Πέρσες κι αμέσως ακολούθησαν τον υπόλοιπο στρατό.

Πιθανή απεικόνιση Ζάλμοξη

Πολλές διαφορετικές απόψεις για το αν πρόκειται και
μονοθειστική θρησκεία των Γετών

Για χθόνιο θεό

Για τελετή μύησης ή/και ενηλικίωσης

Για ουράνιο θεό κλπ κλπ κλπ

Κοττυτώ – σχέση με Αρτεμη και Κυβέλη (φρυγική θεά) και οργιαστικές τελετές, Όπου οι άνδρες ντύνονται με γυναικεία ρούχα, πίνουν κρασί από γυάλινα φαλλόσχημα κύπελλα και επιδίδονται σε σεξουαλικές πράξεις

Κοττύτια βλ και μυθικούς θράκες βασιλείς με το όνομα «Κότυς»

Ορατιος *επωδοί* 17.56-7

Στράβων 10.3.16

Juvenal *Satires* 2.91-8

Όλες οι πηγές φαίνεται πως αντλούν από την κωμωδία του Εύπολι *Βαπται* (από τους ιερείς της θεάς που βαπτίζονταν σε νερό για να μνηθούν)– κι επομένως αμφισβητείται η παρενδυσία και ο οργιαστικός χαρακτήρας των τελετών...

Βλ. εγκατάλειψη των τελετών αυτών στην Αθήνα μετά την καταδίκη του Αλκιβιάδη για ασέβεια

Περισσότερες πληροφορίες όμως υπάρχουν για τη θρακική θεά **Βενδίδα**, η λατρεία της οποίας γνώρισε **ιδιαιτέρη διάδοση και στην Αθήνα από το β' μισό του 5ου αι. π.Χ.** και μετά, όπως φαίνεται και από το ότι η λατρεία της εισήχθη επίσημα στην πόλη της Αθήνας το 430/29 π.Χ.

Το ιερό της βρισκόταν στην Μουνυχία, στον Πειραιά, όπου ήταν δηλ. και το ιερό της Μουνυχίας Αρτέμιδος. **Το όνομά της ερμηνεύεται ως «ωραία, φωτεινή κυρία»** και η Βενδίδς είχε ιδιότητες ανάλογες με αυτές της Άρτεμης. Ήταν δηλ. **θεά του κυνηγιού και της φύσης, αλλά είχε και πολεμικές ιδιότητες**, όλα στοιχεία που χαρακτήριζαν γενικότερα τους αρχαίους Θράκες.

ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ - αύξηση επαφών ελλήνων και θρακών και μάλιστα συστηματικές

Ιδρυση αποικιών στην αιγαιακή Θράκη και τον Εύξεινο Πόντο στον 7^ο και 6^ο αι

= π.χ.

Ιωνία (Μίλητο = Άβυδος, Καρδία, Παιδεστός, Κύζικος, Ιστρια, Οργάμη, Απολλωνία, Σινώπη, Ηράκλεια, Ολβια, Παντικάπαιον, Οδησσός

Χίος => Μαρώνεια?

Κλαζομενές και Τέως= Άβδηρα

Φωκία => Λάμψακος

Σαμος => Σαμοθράκη

Κυκλάδες

(Άνδρος = Άκανθος, Πάρος = Θάσος)

Ευβοείς => Χαλκιδική π.χ. Ολυνθος (Μαζί με Αθηναίους), Τορώνη, Μένδη, Άφυτις

Μεγαρείς => Χαλκηδόνα και Βυζάντιο, Σηλυμβρία, Μεσημβρία

Κόρινθος → Ποτίδαια

→ Εμπορικές και διπλωματικές σχέσεις -> ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ, άλλοτε ειρηνική άλλοτε όχι

Ελληνικές αποικίες που ιδρύθηκαν κατά τον δεύτερο αποικισμό

ΘΡΑΚΗ 448 ΠΧ

- ✳ Υπο Αθηναϊκή εξάρτηση
- ◊ Αρχαίες Θρακικές Πόλεις (Σπονδαιότερες)
- ✚ Αποικίες Ελλήνων

Έρευνα - Σχεδίαση: Γιορκέζης Τάσος

ΑΘΗΝΑ – εμφανίζεται αργότερα στο προσκήνιο, τουλάχιστον **η πρώτη καταγεγραμμένη επαφή Αθήνας – Θράκης ανάγεται στον 6^ο αι πΧ**

→ ο ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ μετά από παράκληση των ντόπιων εγκαθίσταται στην Χερσόνησο (Ηρ. 6.34)

ΟΙΚΙΣΤΗΣ – ΔΕΛΦΙΚΟΣ ΧΡΗΣΜΟΣ

ΦΙΛΑΪΔΕΣ vs ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΙΔΕΣ → η φιλονικία «εξάγεται» και στη Θράκη

ΕΠΑΦΕΣ ΑΘΗΝΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ ΠΡΙΝ ΤΟΝ 6^ο αι. π.Χ. ????? = = > ΕΜΜΕΣΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, δηλ. –

- Θρακικά ονόματα θέσεων στην Αττική,
- ο μύθος του Εύμολπου σύμφωνα με τον οποίο όταν οι Ελευσίνιοι ήρθαν σε πόλεμο με τους Αθηναίους ζήτησαν τη βοήθεια του Εύμολπου, που έφερε μαζί του και Θράκες πολεμιστές, αποτελεί μια ένδειξη για θρακική παρουσία στην Αττική ή ότι οι Θράκες έφτασαν μέχρι την Αττική ίσως σε πρώιμη περίοδο.

Εύμολπος = γιος του ποσειδώνα,
εγγονός του Βορέα και Ωρείθυιας,
πατέρας του Ίσμαρου

Μάχη με τον Ερεχθέα, μυθικό
βασιλιά της Αθήνας - - όλα για την
κατοχή της ελευσίνας...

ΘΡΑΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Πεισίστρατος και επιστροφή από το Παγγαίο με θράκες μισθοφόρους

Θράκες στα μεταλλεία του Λαυρίου

Άλλα επαγγέλματα (τροφοί, τοξότες κλπ)

Μεικτοί γάμοι π.χ. η μητέρα του Κίμωνα ήταν η κόρη του θράκα βασιλιά Όλορου

Θράκη στην ποίηση, θέατρο και τέχνης της Αθηννας

Πολύγνωτος, ζωγράφος 5^{ου} αι., τραγικοί και κωμικοί ποιητές, όχι τόσο οι γλύπτες, αλλά έντονη παρουσία θρακικών μύθων στην αγγειογραφία

ΑΛΛΑ ΗΔΗ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΘΡΑΚΕΣ ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ

Π.χ. Θράκες βασιλείς που πήραν μέρος στα Τρωικά

Η παρουσία της Θράκης στην αττική ποίηση και το δράμα → ένα αξιοσημείωτο ενδιαφέρον για τη Θράκη και τους μύθους της **στα έργα των ποιητών από τον 6ο αι. π.Χ. και μετά. Το ενδιαφέρον αυτό φαίνεται να φτάνει στην αποκορύφωσή του κατά τη διάρκεια του 5ου αι. π.Χ.**, όταν οι Θράκες γίνονται πρωταγωνιστές πολλών δραμάτων αλλά και ολόκληρων τριλογιών. Οι πιο σημαντικοί ποιητές του 5ου αι. π.Χ. (π.χ. Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης) συμπεριέλαβαν περισσότερες από μία φορές τη Θράκη στα έργα τους, ενώ αναφορές σ' αυτήν γίνονται και από τους κωμω-διογράφους (π.χ. Αριστοφάνης).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΘΗΝΑ – ΘΡΑΚΗ 6^{ος} αι πΧ

Οι Αθηναίοι με τον Μιλτιάδη εγκαταστάθηκαν σε νέες θέσεις, μάλλον εδάφη που τους παραχώρησαν οι Δόλογκοι στην Προποντίδα. Ο Μιλτιάδης ίδρυσε την **Κριθώτη** και την **Πακτύη**, την **Χερρόνησο** (Αγορά) και ίσως και τον **Ελαιούντα**, ενώ φαίνεται ότι επανίδρυσε και την **Καρδία**

Δεν ήταν όμως μόνο οι Φιλαΐδες που ανέπτυξαν σχέσεις με τη Θράκη. Κατά τη διάρκεια της εξορίας του, ο **Πεισίστρατος** ίδρυσε τη **Ραΐκηλο** στον **Θερμαϊκό κόλπο** και στη συνέχεια **πήγε στο Παγγαίο** όπου λέγεται ότι απέκτησε πλούτη από την εκμετάλλευση των εκεί μεταλλείων. Κατόπιν επέστρεψε στην Αθήνα, φέρνοντας πιθανότατα μαζί του και Θράκες μισθοφόρους για να τον βοηθήσουν να επανακτήσει την εξουσία του. Η ενέργεια αυτή του Πεισίστρατου τοποθετείται χρονολογικά κατά την επιστροφή του στην πόλη μετά τη δεύτερη εξορία, **γύρω στα 546 π.Χ.**

5ο αι. π.Χ., οι επαφές της Αθήνας με τη Θράκη γίνονται ακόμη πιο στενές.

Οι Περσικοί Πόλεμοι (490–479 π.Χ.),

η Α΄ Αθηνακή Συμμαχία (478/77–405 π.Χ.),

η Β΄ Αθηνακή Συμμαχία (379/78–338 π.Χ.), έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις σχέσεις και τις επαφές που είχε η Αθήνα με τη Θράκη.

Σ' αυτά θα πρέπει να προστεθεί και το **βασιλείο των Θρακών Οδρυσών**, με το οποίο οι Αθηναίοι επιδίωκαν όχι μόνο καλές σχέσεις αλλά και συμμαχίες.

ΠΗΓΕΣ = Ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης και ο Ξενοφώντας

Οι φορολογικοί κατάλογοι της Α΄ Αθηνακής Συμμαχίας αποτελούν σημαντική πηγή όχι μόνο για τους φόρους που πλήρωναν οι σύμμαχοι, αλλά και για άλλα θέματα, όπως την ίδια τη συμμετοχή τους και την οικονομική τους κατάσταση, αλλά έμμεσα και για τη σχέση τους με την Αθήνα. Στους φορολογικούς καταλόγους αναγράφεται το ένα εξηκοστό του ετήσιου φόρου των πόλεων της συμμαχίας που αποτελούσε την προσφορά (*απαρχή*) των συμμάχων στη θεά Αθηνά. Οι σωζόμενοι φορολογικοί κατάλογοι ξεκινούν από το έτος 454/53 π.Χ. και μετά και είναι περισσότερο ή λιγότερο αποσπασματικοί. Ο τελευταίος αποσπασματικός φορολογικός κατάλογος χρονολογείται στα 415/14 π.Χ. Στο διάστημα 414/13–411/10 π.Χ., ο ετήσιος φόρος των συμμάχων αντικαταστάθηκε με ένα τέλος εισαγωγής και εξαγωγής 5% (εικοστή) σε όλα τα λιμάνια της Συμμαχίας, αλλά στη συνέχεια οι Αθηναίοι επανέφεραν τον συμμαχικό φόρο. Από το 406 π.Χ. και μετά, δεν υπάρχει καμία μαρτυρία.

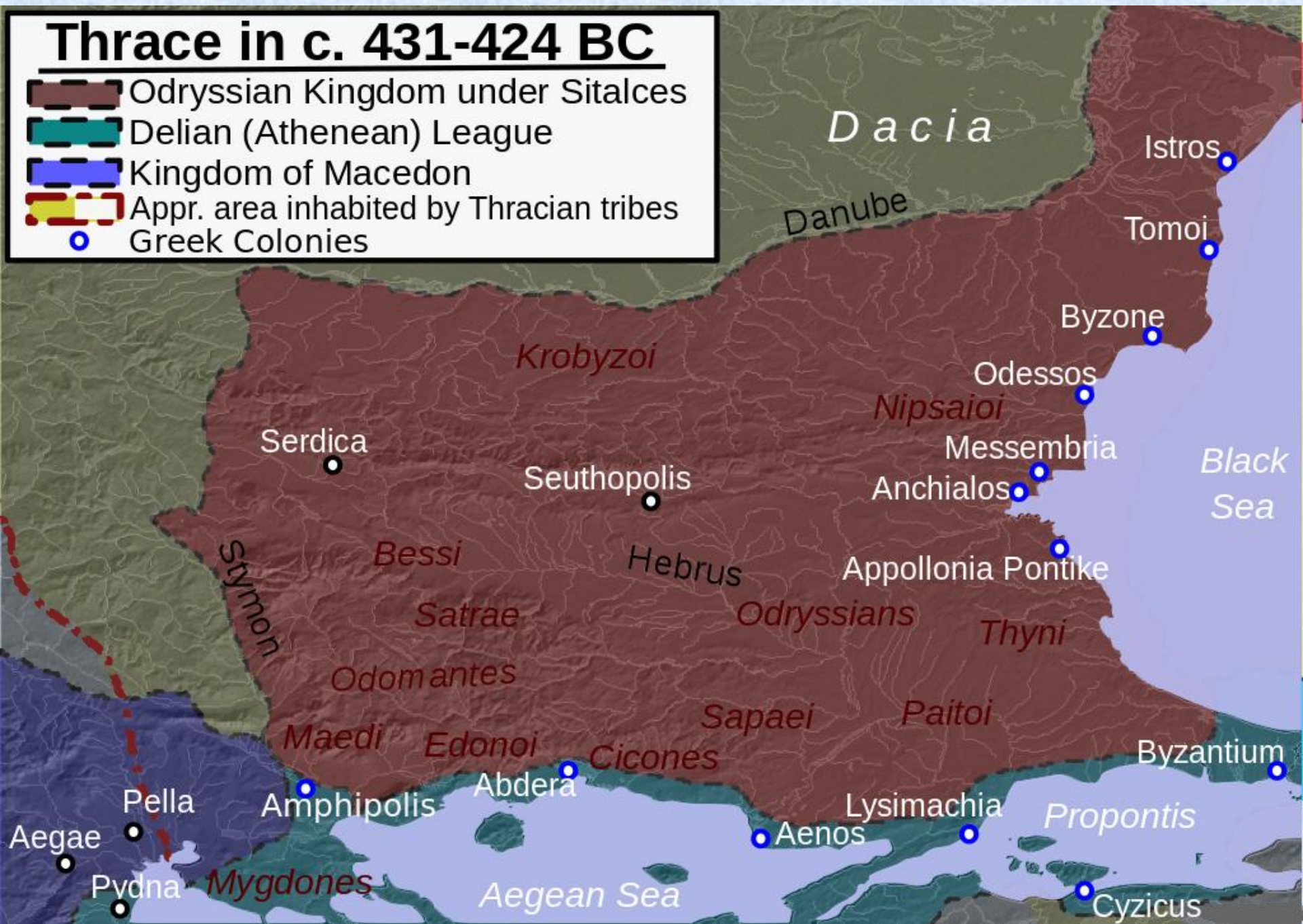
ΗΛΛΕΣΠΟΝΤΙΟΣ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΤΙΣΣΕΥΦΟΡΑΣ
 ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΛΑΙΠΕΡΚΟΣΙΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ
 ΝΕΑΡΟΙΣ ΛΙΒΑΘΕΝΟΙ
 ΔΑΔΗΝΟΙ ΝΕΑΝΔΡΕΑ ΔΡΗΠΙΝΟΙ
 ΗΙΠΠΟΝ ΑΒΥΔΕΝΟΙ ΠΡΟΣ
 ΔΡΗΠΙΝΟΙ ΠΑΙΣΕΝΟΙ
 ΔΡΗΠΙΝΟΙ ΠΕΡΚΟΣΙΟΙ

ΔΑΔΗΝΟΙ
 ΑΒΥΔΑΝΕΣ ΕΡΠΙΝΟΙ
 ΛΑΜΠΡΟΝΣΙΕΣ
 ΛΑΜΠΡΟΝΣΙΕΣ ΕΡΠΙΝΟΙ
 ΘΡΑΚΙΚΕΣ
 ΣΚΙΑΘΙΟΙ ΠΑΡΕΠΙΝΟΙ
 ΟΛΥΝΘΙΟΙ Ρ
 ΑΦΥΤΑΙΟΙ Ρ
 ΘΡΑΜΠΙΟΙ ΠΡΟΣ
 ΝΑΙΣΟΝΟΙ ΔΡΗΠΙΝΟΙ
 ΑΡΑΙΟΙ ΡΗ

Τμήμα των φορολογικών καταλόγων στους οποίους εμφανίζονται οι πόλεις της Αθηναϊκής συμμαχίας, χωρισμένες σε πέντε περιφέρειες από το 443 π.Χ. Πάνω, τμήμα του Ελλησπόντιου φόρου, κάτω, του Θρακικού και. Κάτω από τα ονόματα των περιφερειών ακολουθούν τα ονόματα των πόλεων και δίπλα το χρηματικό ποσό που έπρεπε να καταβάλλουν.

Thrace in c. 431-424 BC

- Odrysian Kingdom under Sitalces
- Delian (Athenean) League
- Kingdom of Macedon
- Appr. area inhabited by Thracian tribes
- Greek Colonies

4^{ος} αι πΧ

Τα Ελληνικά και η Κύρου Ανάβασις του Ξενοφώντα, αποτελούν τις πιο σημαντικές - σύγχρονες με τα γεγονότα- πηγές.

Πέρα από αθηναϊκές επιχειρήσεις στη Θράκη και τις σχέσεις με τους Θράκες και το βασίλειο των Οδρυσών, ο Ξενοφών στην Κύρου Ανάβασι για παράδειγμα, δίνει σημαντικές πληροφορίες για τη νοτιοανατολική Θράκη και μια σαφή περιγραφή της κατάστασης που επικρατούσε την εποχή αυτή.

Το ψήφισμα του **Αριστοτέλη** επίσης (377 π.Χ.) αποτελεί σημαντική πηγή όσον αφορά στη Β' Αθηναϊκή Συμμαχία και στη συμμετοχή των πόλεων σ' αυτήν τον 4ο αι. π.Χ.

Οι **πολιτικοί λόγοι κυρίως του Δημοσθένη, αλλά και του Αισχίνη**, παρέχουν μια βασική εικόνα των σχέσεων των Αθηναίων με τους ηγεμόνες των Οδρυσών, αλλά και για τη σταδιακή επέκταση του Φιλίππου Β' ανατολικά του Στρυμόνα και του Νέστου, που αποτελούσε χώρος ενδιαφέροντος και για την Αθήνα αλλά και τους Θράκες.

Μεταγενέστερες πηγές → π.χ. Ο **Διόδωρος** στο 13ο και το 16ο βιβλίο της **Βιβλιοθήκης Ιστορικής** του, αλλά και ο **Πλούταρχος** στους **Βίους** του, μιλούν για την εποχή αυτή και τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν

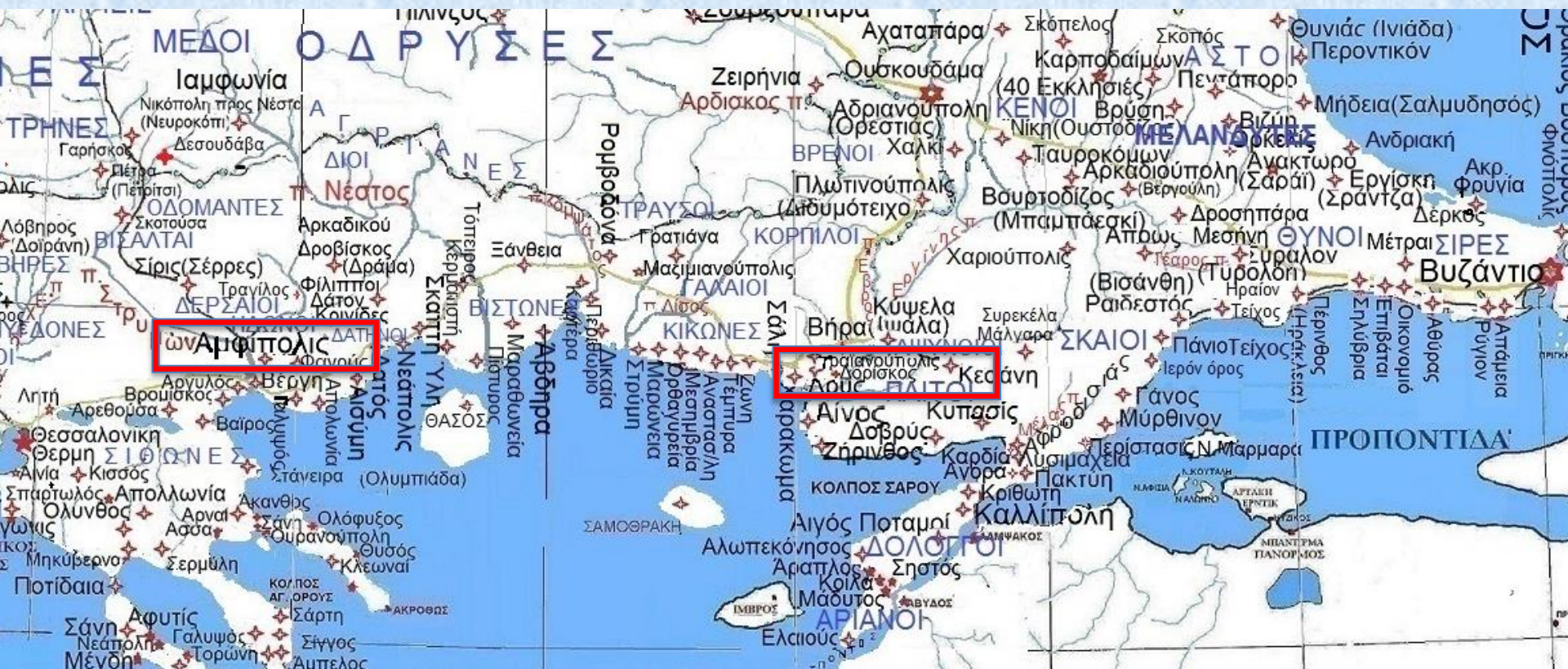
ΚΙΜΩΝ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ

Ήδη πριν τα τέλη του 6ου αι. π.Χ., γύρω στα 516/15 π.Χ. στάλθηκε από τους Πεισιστρατίδες στη Χερσόνησο ο **Μιλτιάδης II**, ο απόγονος του οικιστή Μιλτιάδη, για να διοικήσει την περιοχή. Όταν στις αρχές του 5ου αι. π.Χ. οι Φοίνικες απειλούσαν τη Χερσόνησο, ο Μιλτιάδης επέστρεψε στην Αθήνα. Οι ελληνικές δυνάμεις όμως, μετά τη νίκη **στη Μυκάλη το 479 π.Χ.**, αποφάσισαν να κινηθούν προς τον Ελλήσποντο και να καταστρέψουν τις βάσεις των Περσών.

Οι Αθηναίοι ειδικότερα, παρέμειναν στην περιοχή με αρχηγό τον Ξάνθιππο, για να κατακτήσουν τη Σηστό. Μετά από πολιορκία που κράτησε έναν ολόκληρο χειμώνα, οι Αθηναίοι πέτυχαν τον στόχο τους και έδιωξαν τους Πέρσες από τη Σηστό.

Η επίσημη εκδοχή για την αθηναϊκή παρουσία στη Θράκη ήταν η απομάκρυνση των Περσών και του κινδύνου που προερχόταν από αυτούς. Κατέχοντας την ηγεσία της Δηλιακής Συμμαχίας που ιδρύθηκε στα 478/77 π.Χ., είχε τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως **εγγυητής** της ασφάλειας των περιοχών που κινδύνευαν από τους Πέρσες ή βρισκόνταν υπό την κατοχή τους, όπως η Θράκη. Έτσι με το **πρόσχημα** την **απελευθέρωσή** της, η Αθήνα μέσω της Συμμαχίας, κάνει **εκστρατείες στην περιοχή**. Θέσεις όπως η **Ηϊόνα στον Στρυμόνα** και ο **Δορίσκος στον Έβρο**, αποτελούσαν θέσεις τοποτηρητές των Περσών και ήταν και τα πρώτα σημεία που προσπάθησαν να καταλάβουν οι Αθηναίοι.

[98] «Υπό την αρχηγίαν του Κίμωνος, υιού του Μιλτιάδου, οι Αθηναίοι εκυρίευσαν πρώτον διά πολιορκίας την επί του Στρυμόνος **Ηιόνα**, την οποίαν κατείχαν οι Πέρσαι, και εξηνδραπόδισαν τους κατοίκους της. Την ιδίαν τύχην ηκολούθησεν έπειτα και η Σκύρος, νήσος του Αιγαίου πελάγους, την οποίαν εκατοίκουν Δόλοπες, και την οποίαν μετά τούτο απώκισαν οι ίδιοι οι Αθηναίοι. Ακολουθώς περιήλθαν εις πόλεμον»

Η σημασία της νίκης στην Ηιόνα (476/5) φαίνεται από το ότι αποδόθηκε στον Κίμωνα η τιμή να **στήσει τρεις ερμαϊκές στήλες με επιγράμματα** που μιλούσαν για την ανδρεία των Αθηναίων στη μάχη αυτή. Στην πράξη όμως, επρόκειτο για μια αθηναϊκή νίκη, όπως προκύπτει από τον τρόπο που γιορτάστηκε στην Αθήνα, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί ένδειξη για το αθηναϊκό ενδιαφέρον στην περιοχή, αλλά και για μια προσπάθειας εγκαθίδρυσης της αθηναϊκής κυριαρχίας εκεί

Πελίκη του Ζ. Του
Πανός
Περ. 470 πΧ

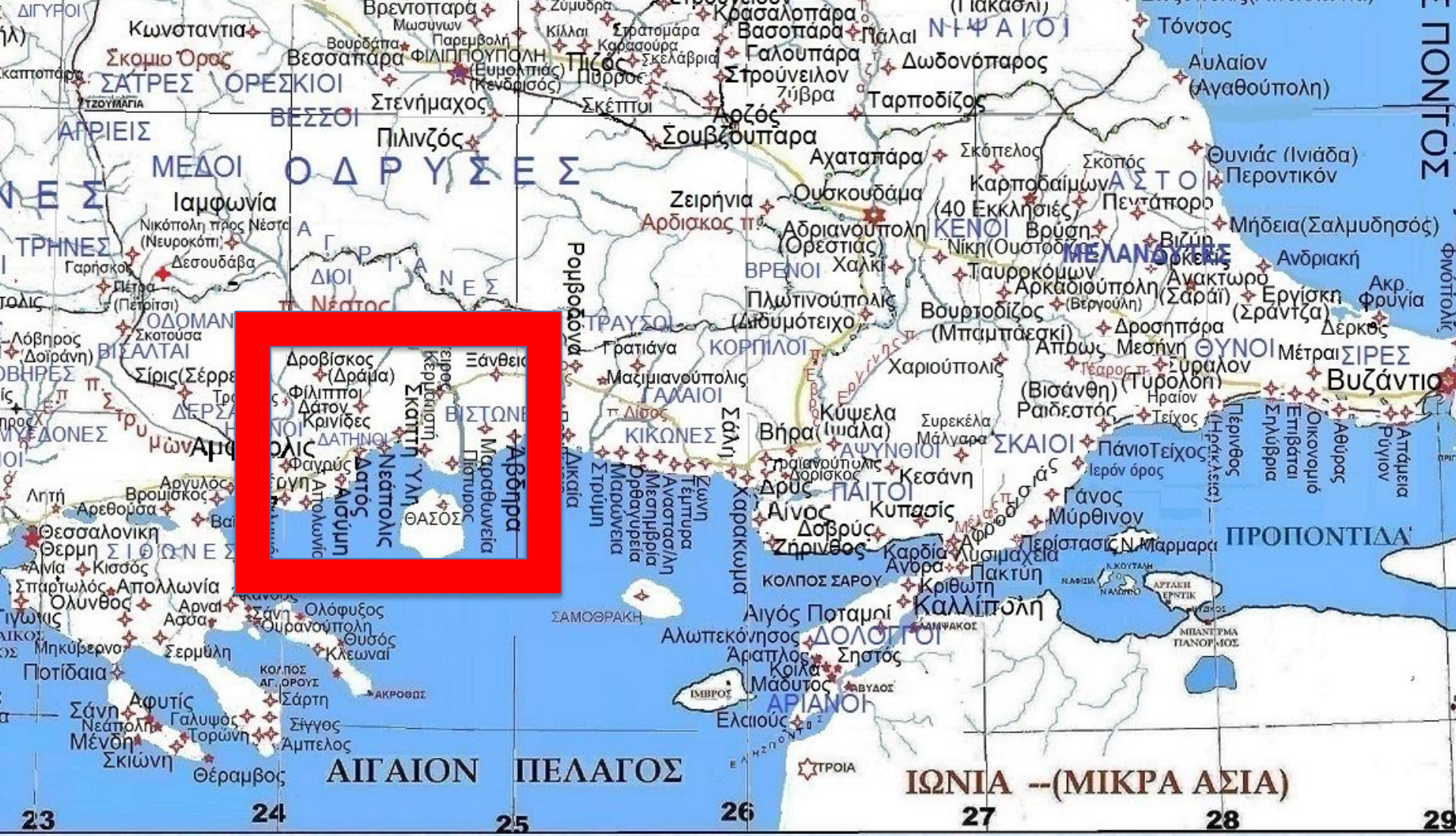
Τρεις ερμαιοκές
στήλες, ίσως το
ανάθημα του Κίμωννα
στην Αγορά

[100] «Μετά ταύτα έγινε και η παρά τον **Ευρυμέδοντα ποταμόν**, εις την Παμφυλίαν, και **ναυμαχία των Αθηναίων και των συμμάχων των προς τους Πέρσας**, κατά την οποίαν οι Αθηναίοι, υπό την αρχηγίαν του Κίμωνος, υιού του Μιλτιάδου, ανεδείχθησαν νικηταί εις μίαν και την αυτήν ημέραν κατά γην και κατά θάλασσαν, και εκυρίευσαν και κατέστρεψαν το όλον Φοινικικάς τριήρεις.

Βραδύτερον ακόμη συνέβη να επαναστατήσουν εναντίον των οι **Θάσιοι (465 πΧ)**, ένεκα διαφοράς εγερθείσης διά τους επί της απέναντι Θρακικής ακτής εμπορικούς λιμένας και τα μεταλλεία, τα οποία ενέμοντο οι Θάσιοι. Πλεύσαντες με τον στόλον των εναντίον της Θάσου, **ενίκησαν οι Αθηναίοι κατά την συγκροτηθείσαν ναυμαχίαν, και ενήργησαν απόβασιν.** [*τρία χρόνια χρειάστηκαν για να πατάξουν την αποστασία της Θάσου οι Αθηναίοι και στο τέλος την τιμώρησαν αποσπώντας την εκμετάλλευση όλων των φυσικών πόρων*]

Κατά τον ίδιον, άλλωστε, καιρόν απέστειλαν εις τον Στρυμόνα δέκα χιλιάδας Αθηναίους και συμμάχους αποίκους, διά να εποικίσουν την σημερινήν Αμφίπολιν, η οποία τότε ωνομάζετο **Εννέα Οδοί**. Οι άποικοι αυτοί κατώρθωσαν να καταλάβουν τας **Εννέα Οδούς**, τας οποίας κατείχαν έως τότε οι **Ηδωνοί**, αλλ' όταν επροχώρησαν εις το εσωτερικόν της Θράκης, κατεστράφησαν εις **Δραβησκόν** της Ηδωνικής από τας ηνωμένους δυνάμεις των Θρακών εκείνων, διά τους οποίους η εγκατάστασις της αποικίας αυτής απετέλει απειλήν.»

[Αλλά και μέσα από την ήττα αυτή διαφαίνεται το αθηνακό ενδιαφέρον για την περιοχή βλ. μεταλλεία Σκαπτής Ύλης, καθώς σύμφωνα με τον Πausανία (1.29.4–5), όσοι έπεσαν στον Δραβήσκο τάφηκαν πρώτοι στο **Δημόσιο Σήμα**]

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ

Αλλαγή στον τρόπο προσέγγισης →

Στο πρώτο μισό του 5ου αι. π.Χ. →
πολεμικές εκστρατείες και ίδρυση αποικιών.

Στα χρόνια του Περικλή → προσπάθειες για
την **ανάπτυξη φιλικών σχέσεων** με τους
κατοίκους της περιοχής. **Σύναψη**
συμμαχιών και συνθήκες φιλίας

Ίσως να έπαιξε κάποιον ρόλο και η ίδρυση
του κράτους των **Οδρυσών**, ΓΙΑΤΙ ????

Γύρω στα **447 π.Χ.** ο Περικλής φρόντισε να
επισκευάσει το τείχος που έγινε στη
Χερσόνησο τον 6ο αι. π.Χ., από τον
Μιλτιάδη, και εγκαθιστά 1000 κληρούχους
στην περιοχή.

Νέες αποικίες

Γύρω στα 445 π.Χ. ιδρύθηκε η αποικία στη **Βρέα (Βισαλία, δηλ. Σέρρες)**, ενώ μερικά χρόνια αργότερα επιτεύχθηκε ο αποικισμός της **Αμφίπολης** από τον οικιστή Άγωνα (μύθος ανακομιδής οστών Ρήσου και ομώνυμο μνημείο στην Αμφίπολη)

ΓΙΑΤΙ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΕΛΕΓΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΡΥΜΟΝΑ ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ;;;;

Α΄ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

συμμετοχή των ελληνικών αποικιών της Θράκης (ιστορικά γεγονότα και φορολογικοί καταλόγοι) → οι πόλεις που βρίσκονταν ανάμεσα στον Νέστο και τον Βόσπορο, ήταν μέλη από την ένταξή τους στη Συμμαχία μέχρι και το τέλος της, με εξαίρεση κάποιες αποστασίες που κατά κανόνα ήταν σύντομες και πατάχθηκαν από τους Αθηναίους.

Αποστασίες →

ξεχωρίζει αυτή της Θάσου το 465 π.Χ., η οποία έληξε μετά από σκληρές μάχες με νίκη των Αθηναίων και δυσβάσταχτους όρους συνθηκολόγησης για τους Θάσιους, μεταξύ των οποίων και η παραίτηση από την εκμετάλλευση των μεταλλείων του Παγγαίου.

Γύρω στα 440/439 αποστασία κι επιστροφή Βυζαντίου στη συμμαχία

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΟΔΡΥΣΩΝ

Το βασίλειο των Οδρυσών ήταν το πρώτο και το μόνο ενιαίο θρακικό βασίλειο, το οποίο συμπεριέλαβε υπό την ηγεμονία του θρακικού φύλου των Οδρυσών, ένα μεγάλο μέρος της Θράκης. Το ίδρυσε ο Τήρης Α΄, μάλλον μετά τους Περσικούς Πολέμους και το κατέλυσε ο Φίλιππος Β΄ το 341 π.Χ. Τα όρια και η έκταση του βασιλείου είναι γνωστά μόνο κατά την εποχή της βασιλείας του Σιτάλκη Α΄ = περιλάμβανε την περιοχή μεταξύ Αίμου και Ίστρου

Οι δύο πρώτοι βασιλείς του οδρυσικού κράτους, ο Τήρης Α΄ και ο Σιτάλκης Α΄, έδειξαν έντονη φιλαθηναϊκή διάθεση, χάρη στην οποία ο Περικλής κατόρθωσε να εξασφαλίσει τη βοήθεια των Θρακών όταν ξέσπασε ο Πελοποννησιακός πόλεμος.

Κολακεία και τρυκ – βλ. Τηρέας/Τήρης και ομώνυμο δράμα Σοφοκλή

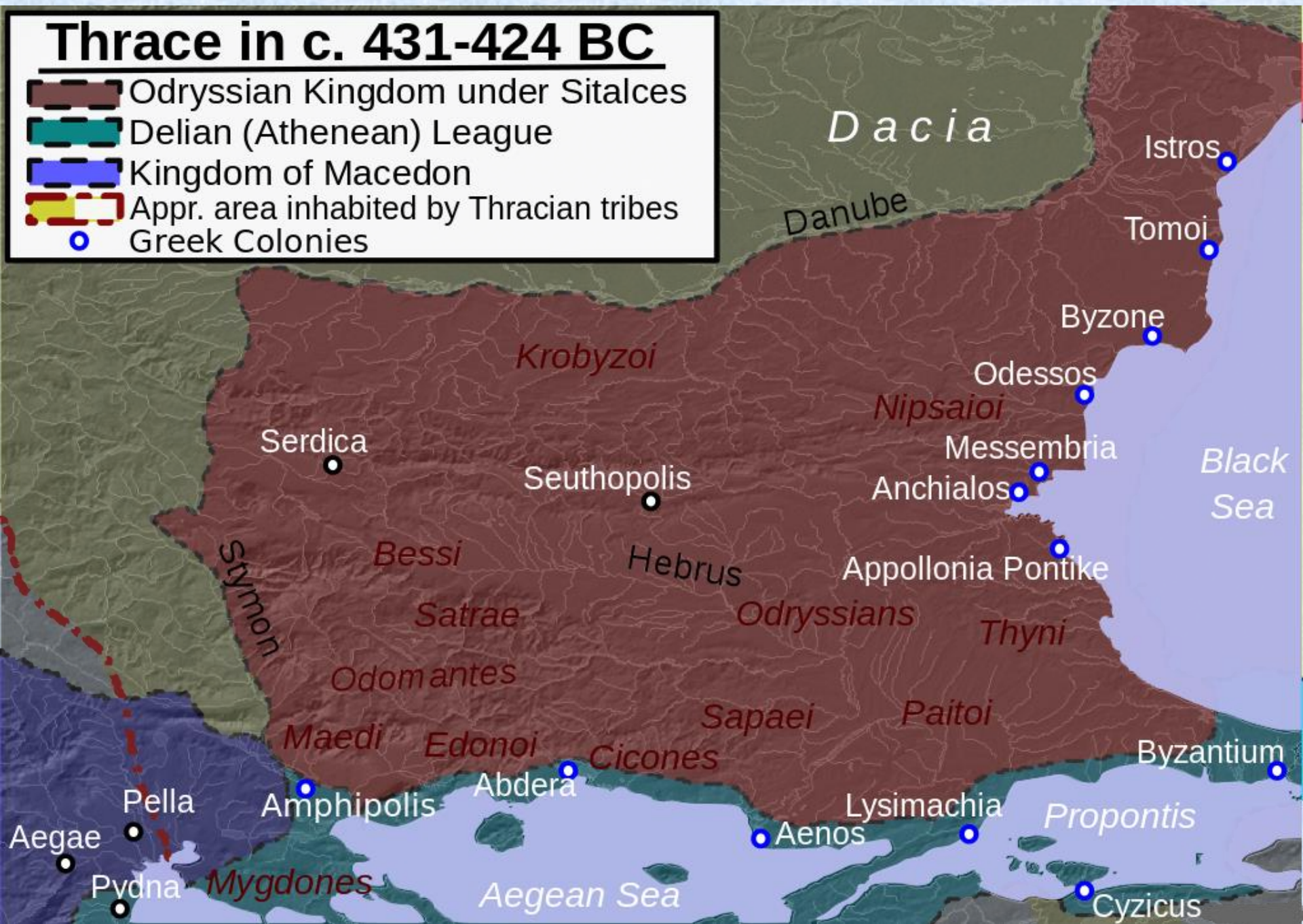
φιλοθρακική συμπεριφορά αθηναίων => εισαγωγή λατρείας Βενδίδος στην Αθήνα

➔➔ 431 ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΕΡΙΚΛΗ – ΣΙΤΑΛΚΗ μέσω Αβδηρίτη προξένου Νυμφόδωρου

➔ BONUS – η συμμετοχή της Μακεδονίας στη συμμαχία!

Thrace in c. 431-424 BC

- Odrysian Kingdom under Sitalces
- Delian (Athenean) League
- Kingdom of Macedon
- Appr. area inhabited by Thracian tribes
- Greek Colonies

Θουκυδίδης (2.29.2-3) - μτφρ. Ε. Βενιζέλος

Συμμαχία Αθηναίων και Θρακών

Κατά το ίδιον θέρος, οι Αθηναίοι, θέλοντες επίσης να επιτύχουν την συμμαχίαν του βασιλέως των Θρακών Σιτάλκου, υιού του Τήρεω, διώρισαν πρόξενόν των τον Αβδηρίτην Νυμφόδωρον, υιόν του Πύθεω, τον οποίον εθεώρουν προηγουμένως εχθρόν, και τον προσεκάλεσαν εις τας Αθήνας, διότι ήτο γυναικάδελφος του Σιτάλκου, επί του οποίου ήσκει μεγάλην επιρροήν. **Ο Τήρης αυτός, ο πατήρ του Σιτάλκου, υπήρξεν ο πρώτος ιδρυτής του μεγάλου εκείνου βασιλείου των Οδρυσών,** το οποίον είχεν έκτασιν μεγαλυτέραν από την επίλοιπον Θράκην, καθόσον υπάρχουν και πολλοί ανεξάρτητοι Θράκες. **Προς τον Τηρέα, ο οποίος είχε νυμφευθή από τας Αθήνας την Πρόκνην, θυγατέρα του Πανδίωνος, καμμίαν δεν έχει συγγένειαν ο Τήρης αυτός, ουδέ καν από την ιδίαν Θράκην κατήγοντο.** Ο Τηρεύς τωόντι κατώκει εις την Δαύλειαν, της περιφερείας, η οποία σήμερον ονομάζεται Φωκίς, και η οποία τότε κατωκείτο από Θράκας, και εις την χώραν αυτήν αι δύο γυναίκες, Πρόκνη και Φιλομήλα, διέπραξαν το εναντίον του Ίτυος ανοσιούργημα. Πολλοί από τους ποιητάς μάλιστα, οσάκις μνημονεύουν την αηδόνα, επονομάζουν το πτηνόν τούτο Δαυλιάδα.

. . . Άλλωστε ο Πανδίων φυσικώτερον ήτο να δώση εις γάμον την θυγατέρα του εις τόσον μικράν απόστασιν, χάριν αμοιβαίας υποστηρίξεως, παρά μεταξύ των Οδρυσών, εις απόστασιν τόσων ημερών δρόμου. Ενώ ο Τήρης, περί του οποίου ενταύθα ο λόγος, και ο οποίος υπήρξεν ο πρώτος κραταιός βασιλεύς των Οδρυσών, ούτε καν το ίδιον όνομα είχε. **Τούτου ακριβώς τον υιόν Σιτάλκην επεδίωκαν να καταστήσουν σύμμαχον οι Αθηναίοι, διότι ήθελαν να τους συνδράμη να καθυποτάξουν τας πόλεις της Χαλκιδικής και νικήσουν τον Περδίκκαν. Ο Νυμφόδωρος, ελθών εις τας Αθήνας, συνεπεία της προσκλήσεως αυτής, επέτυχεν όχι μόνον την συμμαχίαν προς τον Σιτάλκην να πραγματοποιήση, αλλά και τον υιόν του Σιτάλκου, Σάδοκον, να πολιτογραφήση Αθηναίων.** Υπεσχέθη προς τούτοις να τερματίση τον πόλεμον της Χαλκιδικής, πείθων τον Σιτάλκην να στείλη εις τους Αθηναίους στρατόν από Θράκας ιππείς και πελταστάς. Συγχρόνως εσυμβίβασε τους Αθηναίους και με τον Περδίκκαν, πείσας αυτούς να του αποδώσουν την Θέρμην. Συνεπεία τούτου ο Περδίκκας εξεστράτευσεν ευθύς εναντίον των Χαλκιδέων, ενωθείς με τους Αθηναίους και ιδίως με τον Φορμίωνα. **Και κατ' αυτόν τον τρόπον σύμμαχος των Αθηναίων έγινεν όχι μόνον ο Σιτάλκης, ο υιός του Τήρεω και βασιλεύς των Θρακών, αλλά και ο Περδίκκας, υιός του Αλεξάνδρου και βασιλεύς των Μακεδόνων.**

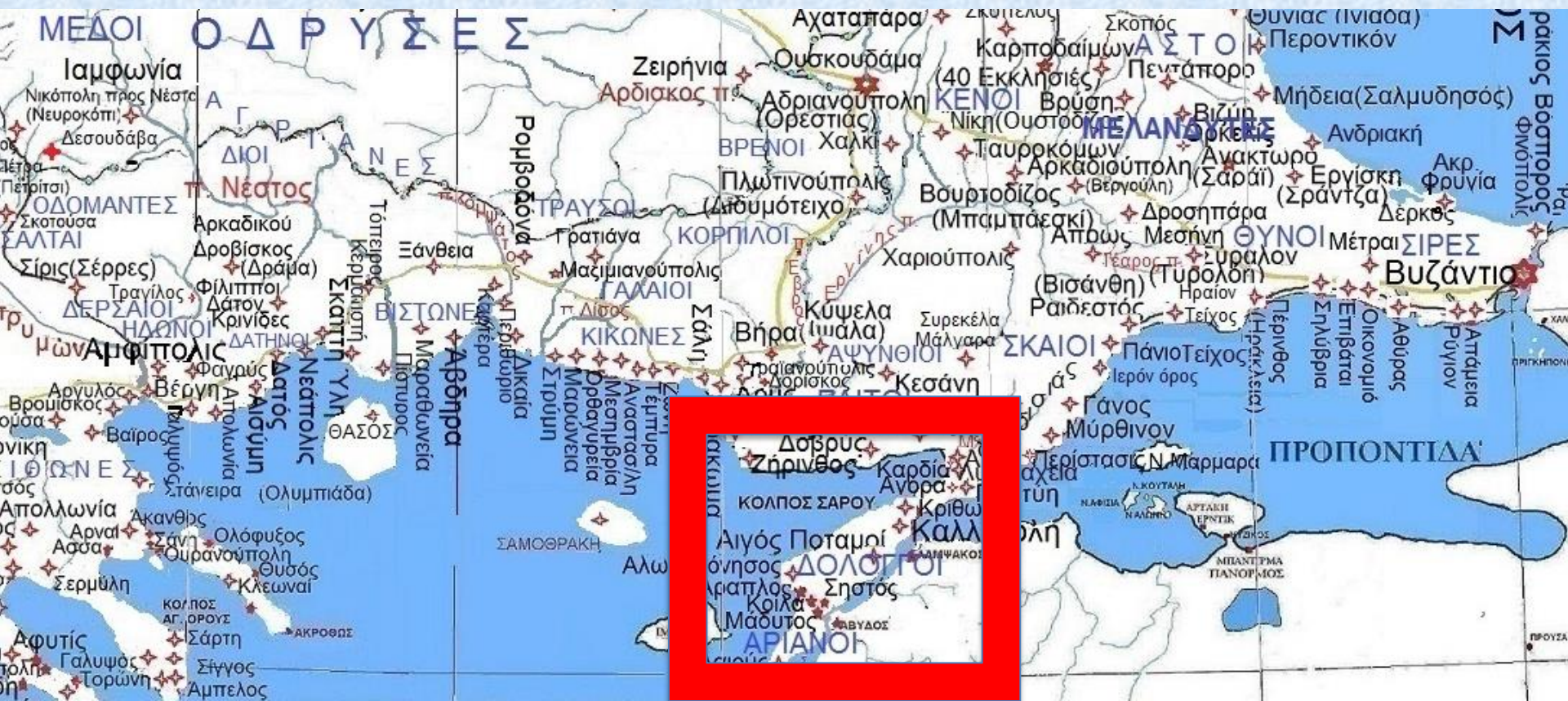
431 – 404 πΧ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Από το 411 π.Χ. και μετά, κέντρο των επιχειρήσεων στον Βορρά ήταν ο Ελλάσποντος με παράλληλη δράση του στολου των δύο αντιπάλων στο βόρειο Αιγαίο.

Σημαντική δράση στην περιοχή τα χρόνια αυτά είχε ο Αλκιβιάδης, ο οποίος έμεινε στον Ελλάσποντο μέχρι το 408/7 π.Χ.

Τότε ο αθηναϊκός στόλος ολοκλήρωσε τον έλεγχο στο βόρειο Αιγαίο και στον Ελλάσποντο. Η μάχη όμως στους Αιγός Ποταμούς (405 π.Χ.) εκτός από την ήττα των Αθηναίων, επέφερε και το τέλος της Α΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας.

= = > Το βόρειο Αιγαίο και ο Ελλάσποντος πέρασαν τότε στον έλεγχο της Σπάρτης.

4^{ος} αι. πΧ - ΑΘΗΝΑ ΘΡΑΚΗ

Κατά τη διάρκεια του Κορινθιακού Πολέμου (395–387 π.Χ.)²⁷ η Αθήνα επεδίωκε να αποκαταστήσει την επιρροή της στο βόρειο Αιγαίο και τον Ελλήσποντο και η ήττα της Σπάρτης τη βοήθησε σ' αυτό.

Το έτος της στρατηγίας του Θρασυμβούλου Στειριέως (390/89 π.Χ.) οι Αθηναίοι αποκτούν και πάλι τον έλεγχο της περιοχής. Παράλληλα με τις διάφορες εκστρατείες, ο Θρασύμβουλος επιτυγχάνει να **επέμβει στα εσωτερικά του βασιλείου των Οδρυσών**, επεμβαίνοντας στη διαμάχη του Αμαδόκου Α΄ και Σεύθη Β΄ και καθιστώντας τους ταυτόχρονα φίλους και συμμάχους των Αθηναίων. **Από τότε και μέχρι την Ανταλκίδειο ειρήνη (386 π.Χ.), η Αθήνα ήλεγχε την ακτή του βορείου Αιγαίου ανατολικά του Νέστου**, καθώς εδώ οι αθηναίοι στρατηγοί διεξήγαγαν επιχειρήσεις και είχαν εκεί και βάσεις του στόλου τους.

Η **Ανταλκίδειος Ειρήνη (386 π.Χ.)**, όπως ονομάστηκε από τον σπαρτιάτη ναύαρχο Ανταλκίδα που την υπέγραψε εκ μέρους των Ελλήνων την Ειρήνη με τους Πέρσες, εισήγαγε την **αρχή της αυτονομίας των ελληνικών πόλεων**.

Αλλά η Αθήνα ξαναθυμήθηκε τα περασμένα μεγαλεία ... → άρχισε να συνάπτει διμερείς συνθήκες συμμαχίας, συσπειρώνοντας γύρω της αρκετές ελληνικές πόλεις και **ιδρύοντας τη Β' Αθηναϊκή Συμμαχία (378–338 π.Χ.)**.

Ανάμεσα στα μέλη της συμμαχίας ήταν και οι πόλεις **Άβδηρα, Μαρώνεια, Αίνος, Ελαιούς, Πέρινθος, Σηλυμβρία, Βυζάντιο από την περιοχή της Θράκης**. Στο πλαίσιο των σχέσεων αυτών οι Αθηναίοι συμμετείχαν σε εκστρατείες στην περιοχή, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της **επιδρομής των Τριβαλλών στη χώρα των Αβδήρων (376/5 π.Χ.)**, για να βοηθήσουν τους **Αβδηρίτες**.

Τότε σύμφωνα με τον Διόδωρο (**15.36.4**), ο αθηναίος **Χαβρίας** ήρθε με στρατό στα Άβδηρα, έδιωξε τους Τριβαλλούς και εγκατέστησε στην πόλη αξιόλογη φρουρά, προφανώς για να ενισχύσει την άμυνα της πόλης, καθώς ο στρατός των Αβδήρων θα πρέπει να είχε καταστραφεί.

«γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν Θρακῶν μεταβαλομένων ἄφνω, μονωθέντες οἱ Ἄβδηρῖται καὶ κυκλωθέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βαρβάρων, σχεδὸν ἅπαντες οἱ τῆς μάχης μετεσχηκότες κατεκόπησαν. τηλικαύτη δὲ συμφορᾷ τῶν Ἄβδηριτῶν περιπεπτωκότων καὶ μελλόντων πολιορκεῖσθαι, Χαβρίας ὁ Ἄθηναῖος ἐπιφανεῖς μετὰ δυνάμεως ἐξείλατο τῶν κινδύνων τοὺς Ἄβδηρίτας, καὶ τοὺς μὲν βαρβάρους ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας, ἐν δὲ τῇ πόλει φρουρὰν ἀξιόλογον καταλιπὼν αὐτὸς ὑπὸ τινων ἐδολοφονήθη».

Στο βόρειο Αιγαίο τα **Άβδηρα, η Μαρώνεια και η Αίνος** παρέμειναν για μεγάλο χρονικό διάστημα σύμμαχοι των Αθηναίων και δεν είναι γνωστό το πότε ακριβώς πέρασαν στην επιρροή του Φιλίππου Β΄.

Στη βόρεια Προποντίδα τα μέλη της Συμμαχίας, **Πέρινθος, Σηλυμβρία και Βυζάντιο**, είχαν διάφορες μεταβολές στις σχέσεις τους με την Αθήνα, ειδικά κατά τη διάρκεια και μετά τον Συμμαχικό Πόλεμο (357–355 π.Χ.).

Είναι η εποχή που **στο προσκήνιο έρχεται ο Φίλιππος Β΄**, ο οποίος επεκτείνει σταδιακά την επιρροή και στη συνέχεια και την κυριαρχία του στη Θράκη. **Η Αθήνα βοήθησε το Βυζάντιο και την Πέρινθο κατά την πολιορκία τους από τον Φίλιππο (340–339 π.Χ.)**, αλλά με τη μάχη στη Χαιρώνεια (338 π.Χ.) ο χώρος της Β΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας χάθηκε οριστικά.

ΑΥΤΟ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΑΘΗΝΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥΣ.

ΘΡΑΚΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Η φυσική παρουσία Θρακών στην πόλη της Αθήνας, αλλά και στην Αττική γενικότερα, φαίνεται ότι ήταν μια πραγματικότητα που μπορεί να αναχθεί τουλάχιστον στον 6ο αι. π.Χ., ενώ στους επόμενους αιώνες (5ο και 4ο αι. π.Χ.) γίνεται ακόμη πιο συχνή και ίσως συστηματική.

ΑΡΑ η εικόνα που είχαν οι αθηναίοι για τη Θράκη και τους Θράκες ΔΕΝ βασιζόταν μόνο σε ιστορικούς ή ποιητές αλλά σε ΥΠΑΡΚΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Θράκες στην Αθήνα α) επισκέπτες β) μόνιμα εγκατεστημένοι

Ήδη τον 6ο αι. π.Χ. είναι πιθανόν **να ήρθαν στην πόλη Θράκες, μαζί με τους Αθηναίους που γύρισαν από τη Θράκη**, όταν ο Μιλτιάδης και ο Πεισίστρατος βρέθηκαν εκεί.

Η πολεμική δεινότητα των Θρακών ήταν προφανώς γνωστή στον Πεισίστρατο και γι' αυτό επιστρέφοντας από τη Θράκη **τους πήρε μαζί του ως μισθοφόρους για να τον βοηθήσουν να επανακτήσει την εξουσία** του και στη συνέχεια μάλλον τους εγκατέστησε στην Αθήνα.

Μαζί με τους πολεμιστές είναι πιθανόν ο Πεισίστρατος, να έφερε και **ανθρώπους για να δουλέψουν στα μεταλλεία του Λαυρίου**, λόγω της τεχνογνωσίας και της εμπειρίας τους με τη μεταλλουργία.

Κάποια **θρακικά τοπωνύμια** που δόθηκαν στην περιοχή, όπως για παράδειγμα Μαρώνεια, Αντισάρα και Παγγαίο, λειτουργούν υποστηρικτικά της άποψης αυτής. Εκτός από τον Πεισίστρατο, είναι πιθανόν να ήρθαν Θράκες στην Αθήνα και όταν επέστρεψε από τη θρακική Χερσόνησο ο Μιλτιάδης του Κίμωνα.

Πάνω από 10,000 σκλάβοι δούλευαν στα μεταλλεία σύμφωνα με τον Ξενοφώντα, αλλά δεν ήταν τόσο πλούσιες φλέβες όσο στη Μακεδονία και Θράκη (τα μεταλλεία στο Δύσωρον Όρος έβγαζαν 1 ταλάντο ασήμι την ημέρα, περ. 25 κιλά !!!, Ηρ. 5.17)

Η αρχαία ελληνική γραμματεία υποδηλώνει ότι **Θράκες ήταν κανονικά εγκατεστημένοι στην Αθήνα**, αλλά και στην Αττική γενικότερα, τουλάχιστον από το β' μισό του 6ου αι. π.Χ.

Επαγγελματική αποκατάσταση Θρακών στην Αθήνα...

Στα μεταλλεία, ως πολεμιστές μισθοφόροι, ως σκλάβοι, ως τροφοί (παραμάνες βλ. παράδειγμα Ευριπίδη)

ΜΕΙΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Ο Πλούταρχος (Θεμ. 1) για παράδειγμα, μας πληροφορεί ότι η **μητέρα του Θεμιστοκλή ήταν θρακικής καταγωγής**. Την ίδια σχέση με τη Θράκη είχε και ο **Κίμων, ο γιος του Μιλτιάδη**, που μητέρα του ήταν η Ηγησιπύλη, η κόρη του θράκα βασιλιά Ολόρου.

Επιβεβαίωση του γεγονότος αυτού αποτελεί και ο **νόμος του Περικλή σχετικά με την ιδιότητα του Αθηναίου πολίτη, 451 πΧ**. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, Αθηναίος πολίτης ήταν όποιος είχε και τους δύο γονείς Αθηναίους. Η ψήφιση του νόμου υποδηλώνει ότι οι μικτοί γάμοι (όχι μόνο με Θράκες) πρέπει να είχαν πάρει μεγάλες διαστάσεις

Θρακικές παραδόσεις στην Αθήνα από Αθηναίους με θρακική καταγωγή

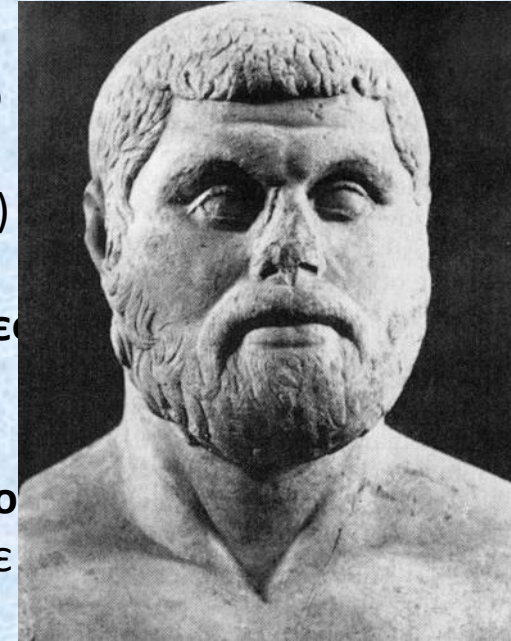
ο **Θεμιστοκλής** ανήκε στην οικογένεια των **Λυκομιδών**, οι οποίοι έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για κάποιους από τους ήρωες της Θράκης. Σύμφωνα με τον Πausανία (9.30.12), οι Λυκομίδες τραγουδούσαν **ύμνους στον Ορφέα και τον Μουσαίο**.

Ο ίδιος περιηγητής (1.22.7, 4.1.5) παραδίδει, ότι το μόνο αληθινό έργο του Μουσαίου ήταν ένας ύμνος στη Δήμητρα που συνέθεσε για τους Λυκομίδες. Επιπλέον, η οικία του Θεμιστοκλή ήταν στη Μελίτη (1.25.8) ότι ήταν και ο τάφος του Μουσαίου.

Οι Λυκομίδες φαίνεται επίσης ότι συνδέονταν τόσο με τους **Ευμολπίδες** όσο και με τον ίδιο τον **Εύμολπο**.

Ο ίδιος ο Θεμιστοκλής λέγεται ότι **δίδαξε στους Αθηναίους να θυσιάζουν στους ανέμους**. Το γεγονός αυτό θυμίζει τον **Βορέα**, ο οποίος βοήθησε τους Αθηναίους στη ναυμαχία του Αρτεμισίου (480 π.Χ.), εποχή που στρατηγός στην Αθήνα ήταν ο Θεμιστοκλής. Άλλωστε **μετά τη νίκη του Θεμιστοκλή στο Αρτεμισίο ιδρύθηκε και το ιερό για τον Βορέα**.

Αν αυτά συνδυαστούν και με τις στενές σχέσεις που είχε ο Θεμιστοκλής με τον ποιητή **Σιμωνίδα** που είναι και η παλιότερη πηγή για την **ιστορία του Βορέα και της Ωρείθυιας**, τότε μπορεί να προταθεί ότι ο **Θεμιστοκλής και οι Λυκομίδες γενικότερα, όχι μόνο ενδιαφέρονταν για κάποιους από τους μύθους της Θράκης, αλλά φρόντιζαν και για τη διάδοσή τους**.

Μητέρα Θράσση είχε και ο πολιτικός αντίπαλος του Θεμιστοκλή, ο **Κίμων**. Η μητέρα του Ηγησιπύλη, ήταν κόρη του θράκα βασιλιά Ολόρου. Ως γιος του νικητή του Μαραθώνα Μιλτιάδη και απόγονος του άλλου Μιλτιάδη, του οικιστή στη Χερσόνησο, είχε άμεση επαφή με τη Θράκη και τις παραδόσεις της. Άλλωστε, **όπως προκύπτει από τις διηγήσεις των αρχαίων συγγραφέων για τον βίο του πατέρα του, θα πρέπει ο Κίμων να πέρασε τα πρώτα χρόνια της ζωής του στη Θράκη**, καθώς ο Μιλτιάδης μέχρι τις αρχές του 5ου αι. π.Χ. βρισκόταν στη Χερσόνησο

Ο Κίμων εκτός από τις εκστρατείες και τις προσπάθειες εγκατάστασης που έκανε στη Θράκη φαίνεται ότι **είχε και προσωπικές σχέσεις με σημαντικούς κατοίκους της περιοχής**. Έτσι έφερε στην **Αθήνα τον φημισμένο θάσιο ζωγράφο Πολύγνωτο**, σε έργα του οποίου απεικονίστηκαν ήρωες της Θράκης

Θρακικό όνομα είχε και ο πατέρας του ιστορικού Θουκυδίδη, που λεγόταν Όλορος. Άλλωστε, λέγεται ότι και ο ίδιος ο ιστορικός είχε περιουσία στη Θράκη και συγκεκριμένα χρυσωρυχεία. **Εκεί κατέφυγε και συνέγραψε και το έργο του και ίσως μάλιστα να πέθανε κιόλας στην περιοχή αυτή**

Η εισαγωγή της λατρείας της θρακικής θεάς Βενδίδος στην Αθήνα το 430/29 π.Χ., είναι ένα ακόμη στοιχείο που έρχεται να επιβεβαιώσει την ισχυρή θρακική παρουσία στην Αθήνα. Η επισημότητα με την οποία εισήχθη η λατρεία στην πόλη των Αθηναίων, δείχνει ότι ήταν έτοιμοι να τη δεχθούν. Ταυτόχρονα υποδηλώνει, ότι ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού θα λάτρευε τη Βενδίδα και τι πιο φυσικό πολλοί από αυτούς να ήταν Θράκες εγκατεστημένοι στην Αθήνα.

Αξιοσημείωτη είναι και η παρουσία στην Αθήνα σημαντικών Ελλήνων που προέρχονται όμως από πόλεις στη Θράκη.

Ο πατέρας της ατομικής φιλοσοφίας ο Δημόκριτος και ο σοφιστής Πρωταγόρας για παράδειγμα, ήταν Έλληνες που γεννήθηκαν και ανατράφηκαν στα Άβδηρα της Θράκης. Η επίσκεψη και των δύο στην Αθήνα θεωρείται δεδομένη και μαζί μ' αυτούς, είναι πιθανό να ήρθαν και άλλες διακεκριμένες προσωπικότητες της περιοχής, έστω και αν τα ονόματά τους δεν σώζονται σήμερα.